

RATING KREDYTOWY JST

4 marca 2016 r.

RATING

Długoterminowy
rating krajowy

BB+

Perspektywa

Negatywna

WYBRANE WSKAŹNIKI BUDŻETOWE

	2015	2016 P
Środki operacyjne* Dochody ogółem	5,98%	3,61%
Dochody własne Dochody ogółem	31,97%	37,29%
Dochody majątkowe Wydatki majątkowe	53,88%	38,70%

*środki operacyjne - nadwyżka operacyjna powiększona o kwotę opłaconych odsetek

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA

	2015	2016 P
Odsetki opłacone Nadwyżka operacyjna netto*	26,42%	33,09%
Zadłużenie ogółem Dochody bieżące	56,95%	60,01%
Obsługa zadłużenia Dochody własne	20,11%	15,74%

*nadwyżka operacyjna netto - nadwyżka operacyjna powiększona o kwotę opłaconych odsetek, ale pomniejszona o dochody finansowe

KONTAKT

Jacek Skrzypczak
Analityk Prowadzący

Jacek.skrzypczak@incsa.pl
+48 61/851 38 83

GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

Gmina Wyrzysk – rating BB+, perspektywa negatywna

Główne czynniki przyznania ratingu

Budżet JST

Dochody bieżące jednostki w latach 2011 - 2016 wzrastały z 34,91 mln zł w 2011 roku do 39,62 mln zł w 2016 roku, czego wynikiem jest skumulowany roczny wskaźnik wzrostu (CAGR) na poziomie 2,56%.

Marża operacyjna rozumiana jako udział nadwyżki operacyjnej w dochodach bieżących znajdowała się w przedziale 2,59% - 6,56% osiągając średnią dla okresu w wysokości 4,83%.

Dochody podatkowe miasta stanowiły od 24,12% do 30,41% dochodów bieżących. Średnio 51,56% dochodów podatkowych stanowiły podatki lokalne.

Na przestrzeni ostatnich 6 lat wydatki na wynagrodzenia stanowiły przeciętnie 49,76% wydatków bieżących (pomniejszonych o zapłacone odsetki). Natomiast wydatki majątkowe wynosiły średnio 15,13% wydatków ogółem.

Zadłużenie

Zadłużenie ogółem miasta w latach 2011 - 2016 wzrastało przeciętnie o 11,38% rocznie do poziomu 23,78 mln złotych, co stanowi aż 60,01% dochodów bieżących. Zadłużenie bezpośrednie zestawione do dochodów własnych w badanym okresie znacznie je przewyższało i wzrastało z poziomu 111,83% w 2011 roku do 155,66% w 2016 roku.

Wydatki na obsługę zadłużenia bezpośredniego w 2016 roku wyniosą 15,74% dochodów własnych, jednakże będą niższe o 4,37 p.p. niż w roku ubiegłym. Przeciętny koszt długu samorządu wynosi 3,68%, natomiast średni okres spłaty zadłużenia miasta wynosi 13 lat.

Główne czynniki zmiany ratingu

Obniżenie przyznanego ratingu może nastąpić w wyniku sukcesywnego pogarszania się wyników operacyjnych jednostki, z trwale utrzymującą się marżą operacyjną poniżej 4%, jednocześnie przy stosunkowo dynamicznym wzroście zadłużenia – co może doprowadzić do znaczącego pogorszenia się wskaźników zadłużenia. Kolejnym czynnikiem mogącym skutkować obniżką ratingu jest fakt zachowania obecnego planu spłaty zobowiązań bez uzasadnionego znacznego wzrostu nadwyżki operacyjnej w latach 2017-2021.

Rating może zostać podniesiony, jeśli jednostka będzie kontynuowała dobre wyniki na działalności operacyjnej w najbliższym okresie oraz będzie stale utrzymywała poziom marży operacyjnej powyżej 5%. Jednocześnie na podwyższenie oceny ratingowej może wpłynąć obniżenie zadłużenia Miasta lub jego restrukturyzacja.

INC Rating jest agencją ratingową specjalizującą się w ocenie ryzyka kredytowego jednostek samorządu terytorialnego. Opis stosowanej przez INC Rating metodologii oraz wszystkie ograniczenia i zastrzeżenia, którym podlegają ratingi kredytowe nadawane przez INC Rating znajdują się na oficjalnej stronie internetowej Agencji <http://www.incrating.pl>.

INC Rating Sp. z o.o., ul. Krasieńskiego 16, 60-830 Poznań, Tel. /fax.: 61 851 38 83, e-mail: office@incrating.pl
Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
KRS 0000535140, NIP: 781-19-02-148, REGON: 302860944
Kapitał zakładowy: 2.350.000 zł, Kapitał wpłacony: 2.350.000 zł

Wybrane wskaźniki finansowe

WSKAŹNIK	2011	2012	2013	2014	2015	2016(plan)	ŚREDNIA
Nadwyżka operacyjna netto / Dochody bieżące netto	7,58%	8,16%	5,98%	6,01%	6,19%	3,44%	6,23%
Nadwyżka operacyjna / Dochody bieżące	6,56%	6,46%	4,37%	4,35%	4,68%	2,59%	4,83%
Nadwyżka (deficyt) / Dochody ogółem	-8,30%	-16,12%	-5,61%	-2,16%	-0,18%	-2,68%	-5,84%
Wolne środki / Dochody ogółem	6,38%	3,66%	2,73%	5,11%	4,60%	0,00%	3,75%
Środki operacyjne / Dochody ogółem	7,37%	8,38%	6,11%	5,71%	5,98%	3,61%	6,19%
Zmiana nadwyżki operacyjnej (zmiana w ciągu roku)	-2,94%	3,09%	-29,96%	1,28%	11,39%	-44,96%	-10,35%
Zmiana dochodów własnych (zmiana w ciągu roku)	16,72%	-1,33%	6,82%	4,99%	-1,96%	13,49%	6,45%
Zmiana zadłużenia bezpośredniego (zmiana w ciągu roku)	56,27%	36,65%	9,84%	9,65%	-0,66%	4,83%	19,43%
Zmiana zadłużenia ogółem (zmiana w ciągu roku)	56,27%	36,65%	9,84%	9,65%	-0,66%	4,83%	19,43%
Odsetki zapłacone / Nadwyżka operacyjna netto	21,64%	28,38%	32,80%	32,23%	26,42%	33,09%	29,09%
Obsługa zadłużenia bezpośredniego / Dochody własne	17,89%	20,64%	20,37%	19,69%	20,11%	15,74%	19,07%
Obsługa zadłużenia bezpośredniego / Dochody bieżące	6,36%	6,91%	7,04%	7,02%	6,80%	6,07%	6,70%
Obsługa zadłużenia bezpośredniego / Środki operacyjne	77,64%	78,92%	111,30%	111,73%	107,62%	162,79%	108,33%
Zadłużenie bezpośrednie / Dochody bieżące	39,74%	51,86%	55,00%	59,26%	56,95%	60,01%	53,80%
Zadłużenie ogółem / Dochody bieżące	39,74%	51,86%	55,00%	59,26%	56,95%	60,01%	53,80%
Zadłużenie bezpośrednie / Nadwyżka operacyjna (lata)	6,06	8,03	12,59	13,63	12,16	23,16	12,61
Zadłużenie ogółem / Dochody własne	111,83%	154,87%	159,24%	166,31%	168,51%	155,66%	152,74%
Zadłużenie bezpośrednie / Dochody własne	111,83%	154,87%	159,24%	166,31%	168,51%	155,66%	152,74%
Zadłużenie ogółem i zobowiązania pośrednie netto / Dochody bieżące	42,50%	54,45%	57,46%	61,62%	56,95%	60,01%	55,50%
Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań (art. 243 ustawy o finansach publicznych)	11,48%	9,78%	7,74%	6,88%	6,22%	5,72%	7,97%
Dochody podatkowe / Dochody bieżące	24,12%	24,75%	25,37%	26,65%	26,93%	30,41%	26,37%
Podatki lokalne / Dochody podatkowe ogółem	52,56%	53,84%	53,59%	50,54%	46,99%	51,87%	51,56%
Otrzymane transfery bieżące / Dochody bieżące	67,72%	67,87%	66,72%	67,15%	67,67%	64,37%	66,92%
Dochody bieżące / Dochody ogółem	89,97%	95,66%	96,66%	90,98%	94,61%	96,73%	94,10%
Dochody własne / Dochody ogółem	31,98%	32,03%	33,38%	32,42%	31,97%	37,29%	33,18%
Wydatki na wynagrodzenia / (Wydatki bieżące - Odsetki zapłacone)	47,35%	47,74%	49,48%	49,55%	50,43%	53,98%	49,76%
Transfery bieżące / (Wydatki bieżące - Odsetki zapłacone)	73,76%	74,38%	71,23%	71,64%	72,24%	66,86%	71,68%
Wydatki majątkowe / Wydatki ogółem	22,37%	22,94%	12,47%	14,81%	9,98%	8,23%	15,13%
Odsetki / Średni stan długu	5,00%	5,12%	3,72%	3,41%	2,86%	1,94%	3,68%
Nadwyżka operacyjna / Wydatki majątkowe	24,36%	23,19%	32,06%	26,13%	44,33%	29,65%	29,95%
Dochody majątkowe / Wydatki majątkowe	41,38%	16,29%	25,36%	59,58%	53,88%	38,70%	39,20%
Zmiana zadłużenia netto / Wydatki majątkowe	53,14%	49,95%	36,15%	31,37%	-3,61%	31,65%	33,11%
Nadwyżka (deficyt) / Wydatki majątkowe	-34,26%	-60,52%	-42,59%	-14,29%	-1,79%	-31,65%	-30,85%
(Nadwyżka operacyjna + Dochody majątkowe) / Wydatki majątkowe	65,74%	39,48%	57,41%	85,71%	98,21%	68,35%	69,15%
Zadłużenie ogółem / Nadwyżka operacyjna (lata)	6,06	8,03	12,59	13,63	12,16	23,16	12,61
Zadłużenie ogółem / Środki operacyjne	4,85	5,92	8,70	9,44	9,02	16,10	9,01
Obsługa zadłużenia / (Środki operacyjne + Nadwyżka z lat ubiegłych)	0,78	0,79	1,11	1,12	1,08	1,63	1,08

Dane finansowe w mln PLN

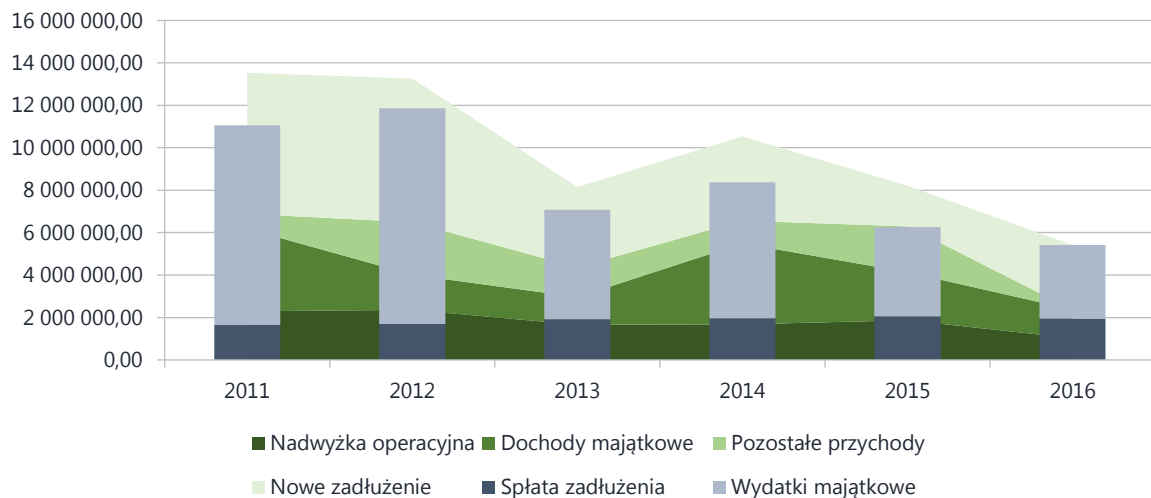
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ^(plan)	ŚREDNIA
1. Dochody bieżące (1a+1b+1c+1d)	34,91	36,56	37,86	38,53	39,83	39,62	37,89
a. Dochody podatkowe, w tym:	8,42	9,05	9,61	10,27	10,73	12,05	10,02
- PIT	3,90	4,07	4,38	5,01	5,61	5,65	4,77
- CIT	0,09	0,11	0,08	0,07	0,07	0,15	0,09
- Podatki lokalne	4,43	4,87	5,15	5,19	5,04	6,25	5,15
b. Transfery bieżące (dotacje i subwencje)	23,64	24,81	25,26	25,87	26,96	25,51	25,34
c. Opłaty i pozostałe dochody operacyjne	2,62	2,46	2,86	2,28	2,09	1,95	2,38
d. Dochody finansowe	0,23	0,24	0,14	0,11	0,05	0,12	0,15
2. Wydatki bieżące (2a+2b+2c+2d)	32,62	34,20	36,21	36,86	37,97	38,60	36,08
a. Wynagrodzenia i pochodne	15,18	15,92	17,55	17,89	18,82	20,59	17,66
b. Poręczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c. Odsetki	0,57	0,84	0,74	0,74	0,65	0,45	0,67
d. Pozostałe	16,88	17,44	17,92	18,22	18,50	17,55	17,75
3. Nadwyżka operacyjna (1-2)	2,29	2,36	1,65	1,67	1,87	1,03	1,81
4. Bilans majątkowy (4a-4b)	-5,51	-8,52	-3,85	-2,59	-1,94	-2,12	-4,09
a. Dochody majątkowe, w tym:	3,89	1,66	1,31	3,82	2,27	1,34	2,38
- dotacje na inwestycje	2,75	1,16	0,83	2,75	1,68	0,18	1,56
b. Wydatki majątkowe	9,40	10,18	5,16	6,41	4,21	3,46	6,47
5. Nadwyżka / deficyt (3+4)	-3,22	-6,16	-2,20	-0,92	-0,08	-1,10	-2,28
6. Zmiana zadłużenia netto (6a-6b)	5,00	5,08	1,86	2,01	-0,15	1,10	2,48
a. Nowe zadłużenie	6,65	6,77	3,79	3,97	1,91	3,05	4,36
b. Spłata zadłużenia	1,65	1,69	1,92	1,96	2,06	1,95	1,87
6.1. Pozostałe przychody	0,70	2,48	1,40	1,07	2,16	0,00	1,30
6.2. Pozostałe rozchody	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Wynik budżetu ogółem (5+6+6.1-6.2)	2,48	1,40	1,07	2,16	1,94	0,00	1,51

Zadłużenie w mln PLN

ZADŁUŻENIE	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ^(plan)	ŚREDNIA
Długoterminowe	13,88	18,96	20,82	22,83	22,68	23,78	20,49
Zadłużenie bezpośrednie	13,88	18,96	20,82	22,83	22,68	23,78	20,49
+ Inne zobowiązania dłużne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zadłużenie ogółem	13,88	18,96	20,82	22,83	22,68	23,78	20,49
Nadwyżka z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zadłużenie ogółem netto	13,88	18,96	20,82	22,83	22,68	23,78	20,49
+ Udzielone poręczenia	0,96	0,95	0,93	0,91	0,00	0,00	0,63
+ Zadłużenie spółek komunalnych oraz SPZOZ-ów (bez poręczeń)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zadłużenie ogółem i zobowiązania pośrednie netto	14,84	19,91	21,76	23,74	22,68	23,78	21,12

Przepływy finansowe w budżecie Miasta

Poniższy wykres w sposób zagregowany ilustruje sytuację finansową miasta. Wpływy do budżetu są na nim ukazane w formie skumulowanego wykresu warstwowego, natomiast wydatki i rozchody są przedstawione w postaci skumulowanego wykresu słupkowego.

Nadwyżka operacyjna

Nadwyżka operacyjna jest różnicą między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, wydatki majątkowe miasta muszą być finansowane w całości z dochodów bieżących, wolnych środków i nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych. Jako że wielkość zrealizowanych przepływów budżetowych wykonanych w ciągu roku często różni się od planu, jednostki samorządu terytorialnego są przez to zobligowane do utrzymywania dodatniej nadwyżki operacyjnej, pełniącej rolę buforu bezpieczeństwa. Nadwyżka operacyjna jest najmniej rygorystyczną kategorią środków budżetowych pod względem możliwości wydatkowania, ponieważ nie ma żadnego określonego z góry celu, na który musi być ona przeznaczona.

Dochody majątkowe

Drugą kategorią dotyczącą wpływów do budżetu jednostki są dochody majątkowe, a więc wszelkie dochody gminy związane z dotacjami i subwencjami niezwiązanymi z bieżącymi wydatkami gminy, oraz dochody mające związek z posiadaniem przez gminę majątkiem.

Nowe zadłużenie

Trzecią z ukazanych kategorii wpływów budżetowych jest nowe zadłużenie. Zgodnie z art. 89 ustawy o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać kredyty i pożyczki, a także emitować papiery wartościowe w następujących celach:

1. Pokrycia występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
2. Finansowania planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
3. Spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów;
4. Wyprzedzającego finansowania działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Pozostałe przychody

Ostatnią kategorią wpływów są pozostałe przychody, do których zalicza się na przykład nadwyżka z lat ubiegłych lub przychody związane z prywatyzacją majątku samorządu.

Wydatki majątkowe, spłata zadłużenia, pozostałe rozchody

Na wykresie przedstawione zostały kategorie budżetowe, których koszty gmina pokrywa z posiadanych środków. Zdecydowanie największą pozycją są wydatki majątkowe, (najczęściej są to inwestycje). Drugą kategorią przedstawioną na wykresie są środki przeznaczone na spłatę zadłużenia gminy, ostatnią zaś pozostałe rozchody.

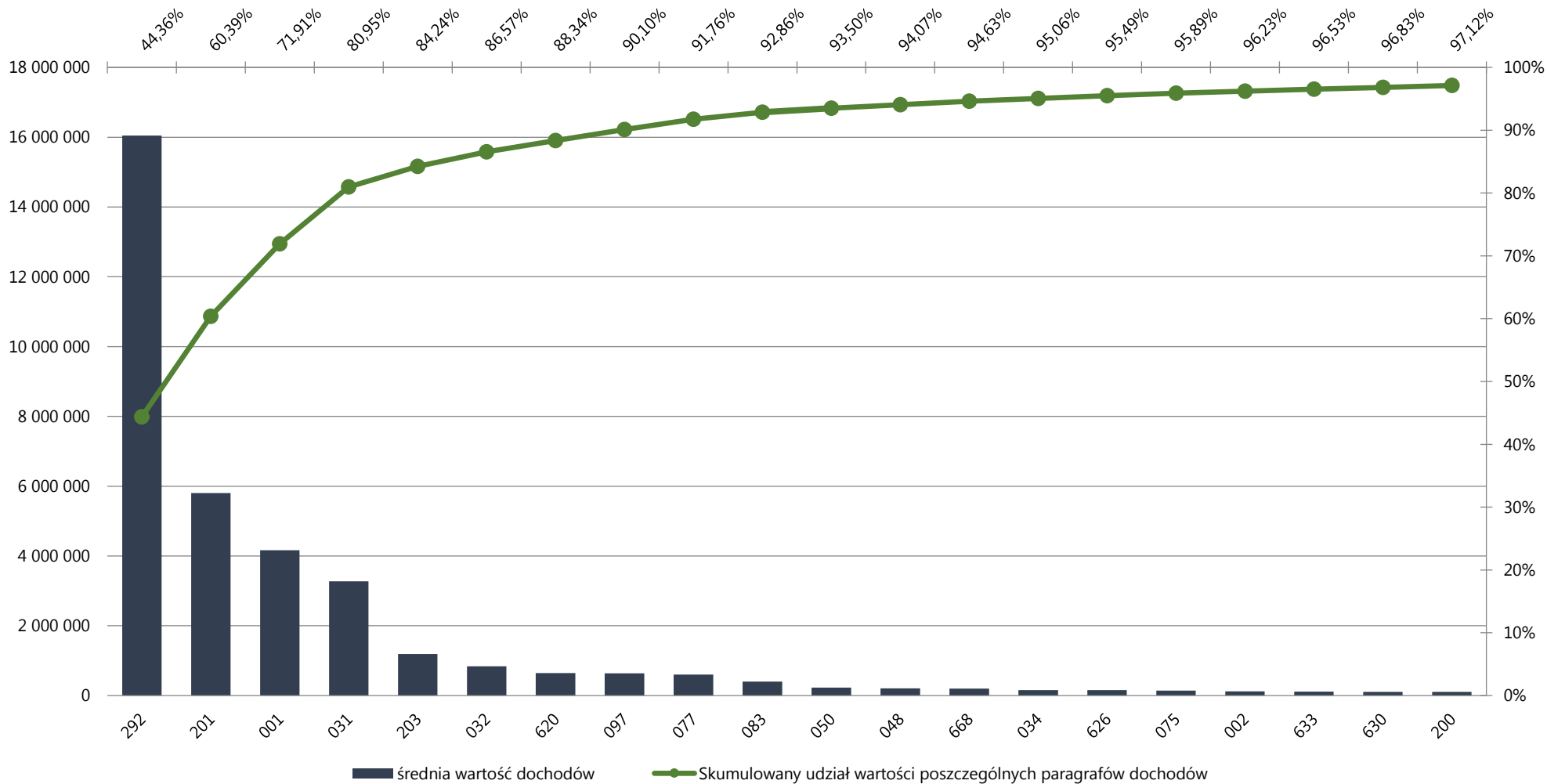
Analiza dochodów w latach 2006-2016 (dane w mln PLN)

Dochody jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na dwa rodzaje – dochody bieżące oraz dochody majątkowe. Do dochodów majątkowych zalicza się dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku oraz dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, natomiast dochody bieżące stanowią wszystkie inne dochody uzyskiwane przez samorząd. Szczegółnej analizie poddano dochody bieżące, ich wielkość kształtuje, bowiem strukturę budżetu miasta, a więc ich analiza pozwala na uchwycenie trendu poszczególnych pozycji budżetowych. Jest to podstawa do prognozowania kształtowania się poszczególnych pozycji dochodów JST w przyszłości, co wykonują służby finansowe JST w dokumencie: Wieloletnia Prognoza Finansowa, a Analitycy INC Rating w oparciu o swoją niezależną analizę na podstawie WPF decydują o perspektywie ratingu.

LP.	§	OPIS	ŚREDNIA WARTOŚĆ DOCHODÓW	% POZYCJI DOCHODÓW	ŁĄCZNY UDZIAŁ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	16,05	44,36%	44,36%	11,35	12,70	13,84	15,52	16,30	16,36	17,25	17,69	17,74	18,88	18,88
2	201	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	5,80	16,03%	60,39%	5,07	5,33	5,40	5,33	5,87	6,02	6,21	5,87	6,28	6,07	6,34
3	001	Podatek dochodowy od osób fizycznych	4,17	11,51%	71,91%	2,75	3,49	4,02	3,54	3,48	3,90	4,07	4,38	5,01	5,61	5,57
4	031	Podatek od nieruchomości	3,27	9,04%	80,95%	2,70	2,75	2,85	2,99	3,43	3,33	3,43	3,72	3,60	3,45	3,73
5	203	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	1,19	3,29%	84,24%	1,01	1,11	0,92	0,76	0,74	0,82	1,04	1,31	1,71	1,82	1,86
6	032	Podatek rolny	0,84	2,32%	86,57%	0,58	0,59	0,86	0,81	0,58	0,60	0,96	1,02	1,10	1,01	1,13
7	620	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	0,64	1,78%	88,34%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,34	0,73	0,34	0,42	2,22	1,51	1,51
8	097	Wpływy z różnych dochodów	0,63	1,75%	90,10%	0,05	0,37	0,48	0,67	0,69	1,21	1,06	1,30	0,70	0,21	0,23
9	077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	0,60	1,66%	91,76%	0,49	0,23	0,21	0,57	0,46	1,07	0,47	0,46	0,98	0,43	1,26
10	083	Wpływy z usług	0,40	1,10%	92,86%	0,13	0,10	0,05	0,06	0,05	0,57	0,62	0,65	0,65	0,73	0,78
11	050	Podatek od czynności cywilnoprawnych	0,23	0,64%	93,50%	0,15	0,19	0,23	0,16	0,22	0,24	0,23	0,19	0,26	0,34	0,32
12	048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0,21	0,57%	94,07%	0,17	0,18	0,18	0,20	0,20	0,22	0,21	0,21	0,21	0,24	0,24
13	668	Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego	0,20	0,56%	94,63%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,82	0,65	0,37	0,31	0,04	0,04
14	034	Podatek od środków transportowych	0,16	0,44%	95,06%	0,14	0,14	0,21	0,13	0,17	0,14	0,15	0,14	0,15	0,15	0,20

LP.	§	OPIS	ŚREDNIA WARTOŚĆ DOCHODÓW	% POZYCJI DOCHODÓW	ŁĄCZNY UDZIAŁ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15	626	Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	0,16	0,43%	95,49%	0,22	0,09	0,17	0,20	0,04	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	075	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	0,14	0,40%	95,89%	0,10	0,13	0,15	0,12	0,11	0,13	0,12	0,13	0,16	0,22	0,22
17	002	Podatek dochodowy od osób prawnych	0,12	0,34%	96,23%	0,10	0,19	0,17	0,16	0,16	0,09	0,11	0,08	0,07	0,07	0,15
18	633	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin)	0,11	0,30%	96,53%	0,07	0,00	0,00	0,33	0,64	0,02	0,03	0,02	0,03	0,04	0,04
19	630	Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	0,11	0,30%	96,83%	0,00	0,00	0,00	0,33	0,20	0,08	0,15	0,02	0,19	0,10	0,10
20	200	Dotacje rozwojowe oraz środki na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej	0,11	0,29%	97,12%	0,00	0,00	0,13	0,11	0,16	0,28	0,22	0,28	0,00	0,00	0,00

Najważniejszą pozycję wśród dochodów miasta zajmują subwencje ogólne z budżetu państwa (paragraf 292) oraz dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania zlecone (paragraf 201). Te dwie kategorie dochodowe odpowiadały średnio za ponad połowę (60,39%) wszystkich dochodów miasta w analizowanym okresie. Kolejne największe pozycje dochodów to wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (paragraf 001), wpływy z podatku od nieruchomości (paragraf 031) oraz wpływy z dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania własne miasta (paragraf 203). Te pięć pozycji odpowiada za 84,24% budżetu miasta, a więc to na nich warto skupić najwięcej uwagi podczas analizy dochodów budżetu miasta, ponieważ mają największy wpływ na sytuację finansową miasta.

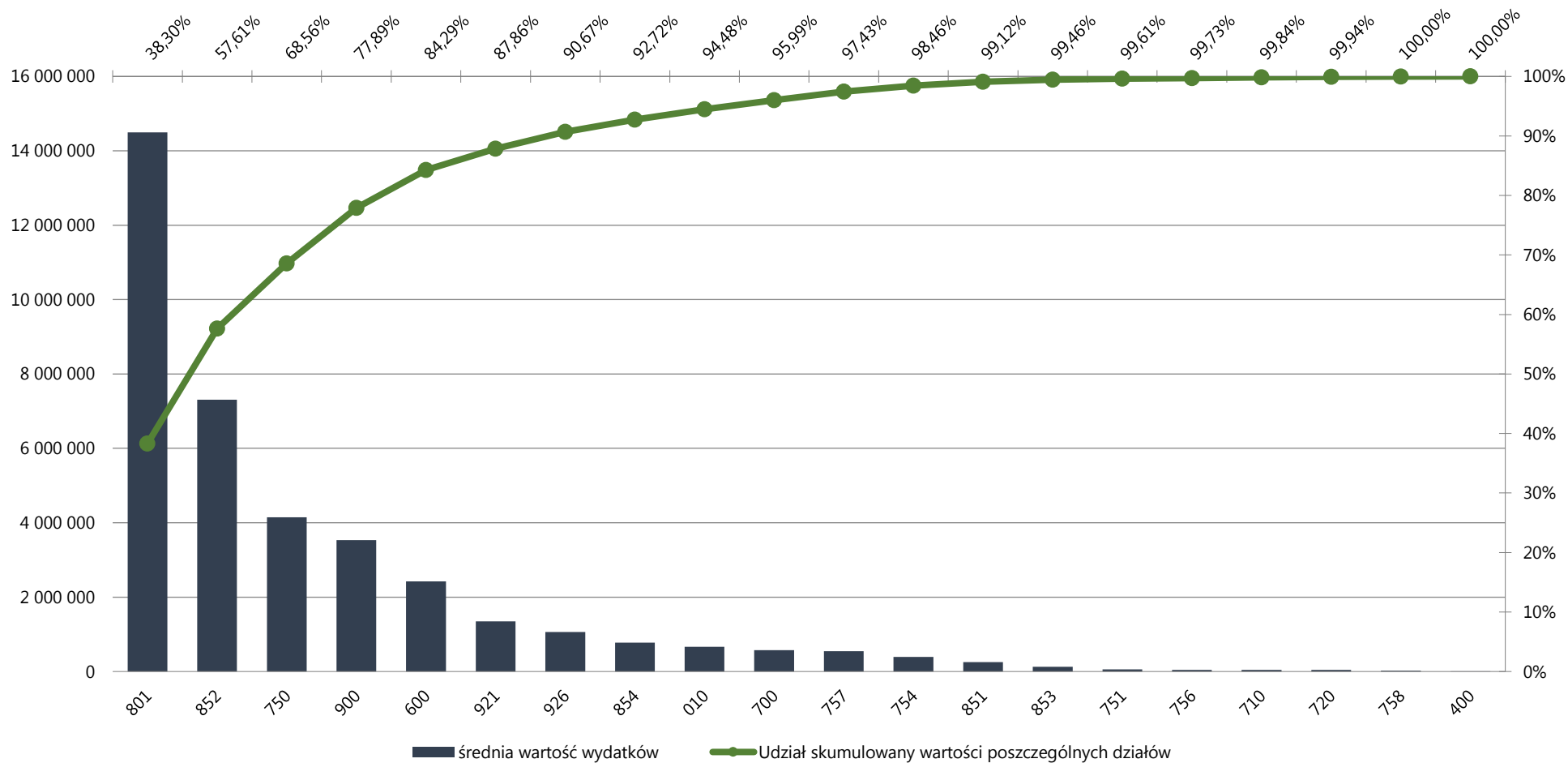
Analiza wydatków w latach 2006-2016 (dane w mln PLN)

Również wydatki jednostek samorządu terytorialnego możemy podzielić na bieżące oraz majątkowe. Wydatki bieżące obejmują różnego rodzaju koszty związane z funkcjonowaniem samorządu, m. in. wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w samorządowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług czy koszty utrzymania jednostek budżetowych.

LP.	DZIAŁ	OPIS	ŚREDNIA WARTOŚĆ WYDATKÓW	% POZYCJI WYDATKÓW	ŁĄCZNY UDZIAŁ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	801	Oświata i wychowanie	14,49	38,30%	38,30%	10,17	11,07	12,52	12,69	14,14	16,72	14,78	15,82	16,28	16,86	18,39
2	852	Pomoc społeczna	7,31	19,31%	57,61%	6,30	6,39	6,30	6,33	7,11	7,36	7,73	7,80	8,25	8,16	8,67
3	750	Administracja publiczna	4,14	10,95%	68,56%	3,45	3,52	3,55	3,89	4,06	4,51	4,42	4,64	4,37	4,48	4,69
4	900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,53	9,33%	77,89%	3,65	2,82	2,08	1,90	4,27	3,22	8,03	5,02	3,59	2,11	2,14
5	600	Transport i łączność	2,42	6,40%	84,29%	0,49	0,85	1,84	1,94	4,59	3,82	2,53	0,92	3,23	3,18	3,24
6	921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,35	3,57%	87,86%	0,77	0,87	0,96	1,05	1,23	1,19	1,58	1,94	1,99	1,63	1,65
7	926	Kultura fizyczna i sport	1,06	2,81%	90,67%	0,18	0,15	0,21	2,21	0,54	0,81	1,20	1,01	1,77	1,80	1,84
8	854	Edukacyjna opieka wychowawcza	0,78	2,05%	92,72%	0,73	1,13	0,57	0,58	0,61	0,67	0,73	0,84	0,87	0,88	0,95
9	010	Rolnictwo i łowiectwo	0,66	1,75%	94,48%	0,18	0,30	0,49	0,62	0,70	0,70	0,78	0,83	0,95	0,88	0,88
10	700	Gospodarka mieszkaniowa	0,57	1,51%	95,99%	1,09	0,52	0,44	0,49	0,43	0,97	0,34	0,48	0,42	0,52	0,60
11	757	Obsługa długu publicznego	0,55	1,44%	97,43%	0,20	0,26	0,31	0,25	0,36	0,64	1,07	0,75	0,74	0,70	0,70
12	754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,39	1,03%	98,46%	0,18	0,25	0,22	0,57	0,34	0,77	0,58	0,56	0,27	0,28	0,29
13	851	Ochrona zdrowia	0,25	0,66%	99,12%	0,17	0,18	0,19	0,20	0,23	0,22	0,23	0,34	0,33	0,30	0,36
14	853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,13	0,34%	99,46%	0,00	0,00	0,15	0,12	0,20	0,34	0,26	0,30	0,00	0,02	0,02
15	751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,06	0,15%	99,61%	0,05	0,07	0,00	0,02	0,08	0,05	0,00	0,02	0,11	0,10	0,10
16	756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,05	0,12%	99,73%	0,23	0,10	0,05	0,04	0,04	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	710	Działalność usługowa	0,04	0,11%	99,84%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,10	0,06	0,06	0,11
18	720	Informatyka	0,04	0,11%	99,94%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,21	0,21
19	758	Różne rozliczenia	0,02	0,05%	100,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13
20	400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00%	100,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00

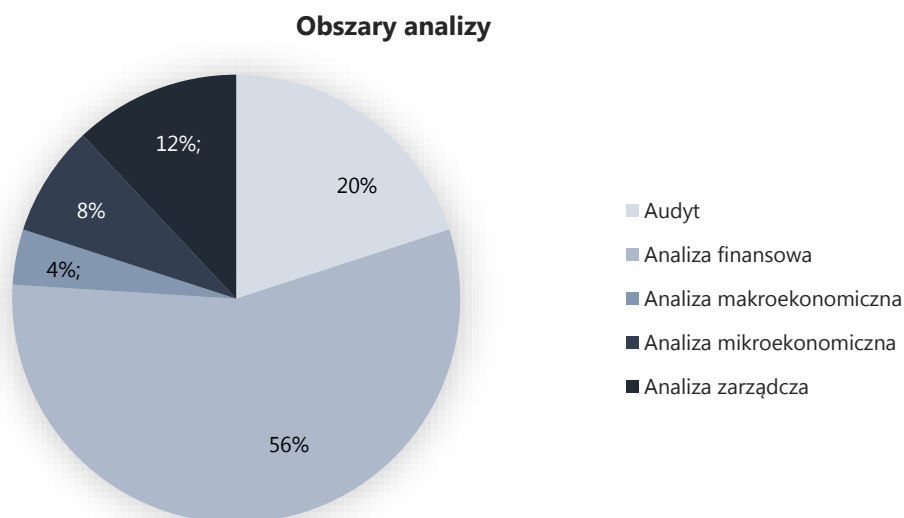

Najważniejszą pozycję wśród wydatków miasta zajmują wydatki związane z oświatą i wychowaniem (dział 801). Drugą największą pod względem wysokości wydatków kategorią są wydatki związane z pomocą społeczną (dział 852) – te dwie kategorie wydatkowe odpowiadały średnio za ponad połowę (57,61%) wszystkich wydatków miasta w analizowanym okresie. Kolejne największe pozycje wydatków to wydatki związane z administracją publiczną (dział 750), wydatki powiązane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska (dział 900), oraz transportem i łącznością (dział 600). Te pięć pozycji odpowiada za 84,29% wydatków budżetowych miasta, a więc to na nich warto skupić najwięcej uwagi podczas analizy wydatków miejskich, ponieważ mają największy wpływ na budżet miasta.

Metodyka przyznawania oceny ratingowej przez INC Rating

Metodyka stosowana przez INC Rating koncentruje się w głównej mierze na pięć obszarów lub pięć perspektyw, z których analitycy agencji w drodze analizy eksperckiej dokonują oceny ocenianego podmiotu. Obszary te w zwięzły sposób zostały przedstawione poniżej:

1. Audyt jednostki samorządu terytorialnego jest jednym z pierwszych kroków w procesie ratingu kredytowego. Polega on na spotkaniu pracowników działu analitycznego z przedstawicielami Jednostki – dzięki informacjom uzyskanym podczas takiego spotkania możliwa jest rzetelna ocena stanu, w jakim faktycznie znajduje się gospodarka gminy. Wyniki tego spotkania zaprezentowane są w dalszej części raportu.

2. Analiza z perspektywy makroekonomicznej to kolejny krok w procesie oceny ratingowej. Istnieją dwa poziomy oddziaływania makroekonomicznego na powiaty i gminy - regionalny (województwa) i krajowy. W przypadku województw bierzemy pod uwagę tylko jeden poziom makroekonomicznego wpływu - poziom krajowy.

3. Analiza z perspektywy mikroekonomicznej polega na dokonaniu dokładnego, wielowymiarowego przeglądu sytuacji wybranego podmiotu w oparciu o dane pochodzące z jego najbliższego otoczenia.

4. Analiza zarządcza polega na dokonaniu bezstronnej oceny sprawności i skuteczności działania podmiotu ocenianej w oparciu o przyjęte wskaźniki.

5. Analiza finansowa ocenianej jednostki jest najważniejszym elementem w procesie oceny ratingowej. Jest ona rezultatem oceny zarówno makro i mikro potencjału ekonomicznego danego podmiotu w oparciu o jego decyzje administracyjne (Analiza zarządcza). Stąd przyznana ocena ratingowa w dużej mierze zależy od wyników analizy finansowej budżetu lokalnego samorządu.

Skala ratingowa

Skala ratingu kredytowego przyznawanego przez INC Rating, zawiera dwa poziomy jakości:

I. Rating kredytowy inwestycyjny – to rating kredytowy, zawierający się w przedziale ocen od AAA do BBB- i charakteryzuje się on na relatywnie niskim ryzykiem związanym z inwestowaniem w instrumenty emitowane przez podmiot podlegający ocenie. Prawdopodobieństwo bankructwa czy restrukturyzacji długu takiego podmiotu jest minimalne, a ryzyko dotyczy przede wszystkim terminowości regulowania przez niego zobowiązań.

II. Rating kredytowy spekulacyjny – to rating kredytowy, zawierający się w przedziale ocen od BB+ do D i charakteryzuje się on relatywnie wyższym ryzykiem związanym z inwestowaniem w instrumenty emitowane przez podmiot podlegający ocenie.

Przedstawiona powyżej metodologia stanowi opis głównych składowych ratingu. Ostateczna ocena ratingowa jest wynikiem analizy blisko dwustu różnych wskaźników, obszarów i trendów zaobserwowanych w budżetach i ogólnej sytuacji ocenianych podmiotów.

Rating	Opis ryzyka	
AAA	Najniższy poziom ryzyka	Poziom inwestycyjny
AA+		
AA		
AA-	Bardzo niski poziom ryzyka	
A+		
A		
A-	Niski poziom ryzyka	
BBB+		
BBB		
BBB-	Umiarkowany poziom ryzyka	
BB+		
BB		Poziom spekulacyjny
BB-		
B+	Poziom wysokiego ryzyka	
B		
B-		
CCC	Znaczące ryzyko	
CC	Bardzo duży poziom ryzyka	
C	W upadłości z małą szansą na poprawę	
D	Bankrut	

RATINGI KREDYTOWE WYSTAWIANE PRZEZ INC RATING SP. Z O.O. REPREZENTUJĄ WYŁĄCZNIE OPINIĘ AGENCJI NA TEMAT RYZYKA KREDYTOWEGO OCENIANEGO PODMIOTU. WSZYSTKIE RATINGI KREDYTOWE WYSTAWIANE PRZEZ INC RATING SP. Z O.O. PODLEGAJĄ PEWNYM OGRANICZENIOM, KTÓRE ZOSTAŁY SZCZEGÓŁOWO OPISANE NA STRONIE INTERNETOWEJ AGENCJI (WWW.INCRATING.PL). PREZENTOWANY RATING JEST RATINGIEM ZAMÓWIONYM OPARTYM M.IN. O DANE HISTORYCZNE I SPRAWOZDANIA BUDŻETOWE JST ZA LATA 2006 – 2015 (WYKONANIE) ORAZ ROK 2016 (PLAN) WRAZ Z PROGNOZĄ NA PRZYSZŁOŚĆ (WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA).